

Pavol Weiss verí, že kniha bude aj naďalej súčasťou ľudstva

Rozhovor s Pavlom Weissom

Posledným podujatím 34. ročníka festivalu Dni detskej knihy bola beseda so spisovateľom Pavlom Weissom. Deťom z piešťanských základných škôl predstavil svoju knihu Tajomný mlyn v Karpatoch a prezradil aj to, čo bude témou jej pokračovania. Knižný svet svojou optikou nám priblížil v krátkom rozhovore.

Čo robí detskú knihu detskou?

Myslím si, že je to príbeh, že deti majú rady príbehy. Potom si myslím, že majú rady, keď je ten príbeh ľudský, uveriteľný, a keď je možno v niečom poučný v tom, že im pomôže pochopiť ako funguje svet, vzťahy a život. Takže, keď píšem pre deti, snažím sa myslieť na vlastné deti a na to, ako rozmýšľajú ony, ako ony vidia svet a snažím sa k tomu priblížiť. Je to ináč veľmi ťažké. Vrátiť sa ako keby do detských liet aj z hľadiska jazyka, štylistiky a všetkých tých nástrojov, ktoré ten spisovateľ používa.

Je podľa Vás náročné v súčasnej dobe zaujať detského čitateľa?

Áno, určite, lebo kniha je z hľadiska média najťažšie prijímateľný druh umenia. Na obraz sa pozriete a trvá vám možno 10 – 15 sekúnd a pochopíte ho. Keď prídete do divadla, či už na bábkové alebo klasické divadlo, tak máte za dve hodiny sprostredkovanú emóciu. Keď si v televízii pozriete nejaký film a trvá hodinu alebo hodinu a pol, tak už máte prerozprávany príbeh. Ale knihu si treba čítať, a to si vyžaduje určitý klud, koncentráciu a premýšľanie nad tým textom, a to je to náročné. Takže je ťažké písať pre deti tak, aby ich to zaujímalo, aby to udržalo ich pozornosť, lebo tých lákadiel, telefónov a elektronických hračiek, ktoré vlastne len rozptyľujú je veľa a nie som si istý, či tie deti vždy aj obohacujú.

Myslíte si teda, že detské knihy prežijú a budú sa aj naďalej čítať? Ak áno, tak prečo?

Myslím si to, lebo dejiny umenia veľakrát dokázali, že každá novinka neznamená, že skončí to staré. Keď vznikla dagerotypia alebo fotka, tak sa vravelo, že sa prestane maľovať, ale maľovalo sa ďalej. Dokonca, 20. storočie bolo plné významných počínov v oblasti výtvarného umenia. Keď vznikol film, tak sa vlastne hovorilo, že zanikne fotka, ale film vznikol ako samostatné médium, samostatný žáner. Keď vznikla televízia, hovorilo sa, že zanikne film, ale vidíte, že dokážu tieto dva druhy umenia vedľa seba fungovať. Takže ja si myslím, že kniha tu bude vždy, že bude pre určitú časť ľudí stále zaujímavá, lebo dokáže asi najlepšie sprostredkovať emóciu. Osobne si myslím, že ľudia, ktorí čítajú sú vnútorne bohatší, a že oveľa lepšie o veciach premýšľajú.

Vy ste ako dieťa prečítali veľa kníh?

Nebol som knihomoľ, lebo som bol aj taký malý nezbedný lotrík. Ale knihy mal som rád a veľa som ich čítal.

Knihy, ktoré ste kedysi prečítali Vás dokážu pri Vašej tvorbe inšpirovať?

Áno. Stále sa pozerám do detských kníh. Teraz ide najmä o tie, ktoré čítajú moje deti. Aj im sa snažím podsúvať také knihy, ktoré si myslím, že im prospievajú.

Ako vlastne funguje spolupráca medzi autorom a ilustrátorom? Má vôbec autor právo zasahovať do práce ilustrátora?

S Danglárom, ktorý ilustroval moju knihu sa poznáme už od študentských čias. Stali sa z nás rodinní priatelia, takže moja voľba osloviť Dangiho na ilustrovanie knihy bola úplne prirodzená a on sa na to tiež tešil. Jednu knihu mi už ilustroval, a tú som napísal pre najstaršiu dcéru, keď mala 10 rokov. Ale tá kniha vznikla vlastne len ako keby pre ňu, takže vyšla v náklade 20 kusov, ktoré som vytlačil svojpomocne. Danglárovi som nechal voľnú ruku. Vôbec som mu nediktoval, čo a ako má ilustrovať. Možno som niekde do textu napísal poznámku, že toto by bolo možné dobré „odilustrovať“, ale v zásade to bolo celé na ňom.

Veľmi pekne Vám ďakujeme za rozhovor a prajeme Vám veľa úspechov.

Piešťany 12. apríla 2017

Podujatie: Festival Dni detskej knihy 2017

Program: Tajomný mlyn v Karpatoch

Autor rozhovoru: Martina Lešková

Účastník rozhovoru: Pavol Weiss